

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Milana Podhrázkého a soudců Mgr. Jitky Zavřelové a Mgr. Ing. Petra Šuránka ve věci **žalobců: a) Ing. T. M.**, bytem N. V., R., adresa pro doručování K., P., **b) Ing. M. M.**, bytem D. K., D., adresa pro doručování K. P., proti **žalovanému: Státní pozemkový úřad**, se sídlem Husinecká 1024/11a, 130 00 Praha 3, za účasti osob zúčastněných na řízení: 1) Dipl. Ing. J. C. M., bytem Š. Z., zastoupený Mgr. Liborem Kaslem, LL.M., advokátem se sídlem Palackého 1, 110 00 Praha 1, 2) K. C. M., bytem Z., O., zastoupená JUDr. Tomášem Nahodilem, advokátem se sídlem Slezská 36, 120 00 Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Příbram, ze dne 24. 10. 2006, čj. 2695/92, 3834/92, 4153/02, 4158/92, R VI 7/2006,

t a k t o :

- I. Žaloba se odmítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Žalobci a) se vrací soudní poplatek ve výši 2.000,- Kč. Zaplacený soudní poplatek bude žalobci a) vrácen z účtu Krajského soudu v Praze do třiceti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.**
- IV. Žalobkyni b) se vrací soudní poplatek ve výši 2.000,- Kč. Zaplacený soudní poplatek bude žalobkyni b) vrácen z účtu Krajského soudu v Praze do třiceti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.**
- V. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobci se žalobou podanou dne 16. 2. 2011 domáhají vyslovení nicotnosti rozhodnutí Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Příbram, ze dne 24. 10. 2006, čj. 2695/92, 3834/92, 4153/02, 4158/92, R VI 7/2006 (dále jen „napadené rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím uvedený správní orgán rozhodl o tom, že osoby zúčastněné na řízení jsou vlastníky v tomto rozhodnutí označených nemovitostí.

Zdejší soud postoupil věc Městskému soudu v Praze, který následně podal zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zvláštní senát“) návrh na zahájení řízení o kompetenčním sporu. Zvláštní senát usnesením ze dne 5. 3. 2012, č. j. Konf 53/2011–25, určil, že příslušným je v této věci soud ve správním soudnictví. Městský soud v Praze poté podle § 7 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), vyjádřil nesouhlas s postoupením věci zdejším soudem a předložil věc k rozhodnutí o příslušnosti Nejvyššímu správnímu soudu. Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 12. 9. 2012, č. j. Nad 66/2012–249, rozhodl tak, že k projednání věci je příslušný Krajský soud v Praze.

V žalobě žalobci namítají nicotnost napadeného rozhodnutí mimo jiné z důvodu omylu, neexistence právního podkladu, absolutní nepříslušnosti správního orgánu, existence vad rozhodnutí takové intenzity, že již nelze vůbec hovořit o správním rozhodnutí, či z důvodu „dominového efektu“. Podle názoru žalobců v případě žaloby proti rozhodnutí správního orgánu, jejímž jediným důvodem je tvrzená nicotnost, nelze trvat na dodržení jakékoliv lhůty pro podání žaloby.

Dnem 1. 1. 2013, kdy nabyl účinnosti zákon č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon č. 503/2012 Sb.“), přešla působnost Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Příbram na nově zřízený Státní pozemkový úřad. Státní pozemkový úřad mimo jiné vykonává působnost podle zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 229/1991 Sb.“), podle něhož bylo vydáno napadené rozhodnutí. Vzhledem k § 69 s. ř. s., podle kterého je v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu žalovaným ten správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla, je žalovaným správním orgánem a tedy účastníkem řízení (§ 33 odst. 1 s. ř. s.) Státní pozemkový úřad.

Na základě výzvy Městského soudu v Praze oznámili prostřednictvím svých zástupců Dipl. Ing. J. C. M. a K. C. M., že budou v řízení uplatňovat práva osob na řízení zúčastněných. Osoba zúčastněná na řízení 2) ve svém vyjádření k žalobě namítla mimo jiné opožděnost žaloby.

V průběhu řízení uplatnil práva osob zúčastněných na řízení rovněž Pozemkový fond ČR. Nabytím účinnosti zákona č. 503/2012 Sb. však došlo ke zrušení zákona č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, s tím že do všech práv a povinností Pozemkového fondu ČR, včetně práv a povinností ze soudních řízení, jejichž účastníkem byl Pozemkový fond ČR, vstoupila Česká republika. K výkonu těchto práv a povinností je příslušný Státní pozemkový úřad, tedy žalovaný správní orgán (srov. § 22 zákona č. 503/2012 Sb.).

Před věcným projednáním žaloby byl zdejší soud povinen postavit najisto, zda jsou splněny podmínky řízení, a zabývat se otázkou včasnosti žaloby. Byl přitom v této souvislosti nucen přihlédnout mimo jiné též k související aktuální judikatuře Nejvyššího správního soudu.

Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu proti rozhodnutí správního orgánu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.

Podle § 72 odst. 3 s. ř. s. jestliže soud rozhodující v občanském soudním řízení zastavil řízení proto, že šlo o věc, v níž měla být podána žaloba proti rozhodnutí správního orgánu, může ten, kdo takovou žalobu v občanském soudním řízení podal, podat u věcně a místně příslušného soudu žalobu ve správním soudnictví do jednoho měsíce od právní moci rozhodnutí o zastavení řízení. V takovém případě platí, že žaloba byla podána dnem, kdy došla soudu rozhodujícímu v občanském soudním řízení.

Projednávaná žaloba byla podána poté, co Krajský soud v Praze usnesením ze dne 30. 12. 2010, č. j. 28 Co 678/2010–811, potvrdil usnesení Okresního soudu v Příbrami ze dne 5. 11. 2010, č. j. 14 C 53/2008–783, jehož výrokem II. bylo řízení o návrhu žalobců na vyslovení nicotnosti napadeného rozhodnutí zastaveno. Žalobci byli zároveň poučeni o možnosti podat žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve správním soudnictví. Jak plyne z kopie stejnopisu citovaného usnesení Krajského soudu v Praze (jež je součástí soudního spisu v projednávané věci) bylo toto usnesení doručeno Okresnímu soudu v Příbrami k rozeslání účastníkům dne 17. 1. 2011 [srov. § 225 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“)]. Následná žaloba byla u zdejšího soudu podána dne 16. 2. 2011. Žalobci tedy zjevně dodrželi lhůtu jednoho měsíce, kterou pro tyto případy stanoví § 72 odst. 3 s. ř. s. věta první. Krajský soud se však na druhou stranu při posouzení včasnosti žaloby nemohl omezit pouze na splnění této podmínky. Z § 72 odst. 3 s. ř. s. věty druhé totiž vyplývá,

že je-li uvedená podmínka splněna, uplatní se fikce, že žaloba byla podána dnem, kdy došla soudu rozhodujícímu v občanském soudním řízení. Nadále je tedy třeba aplikovat § 72 odst. 1 s. ř. s., který upravuje obecnou dvouměsíční lhůtu pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu.

Jestliže tedy platí, že žaloba byla podána dnem, kdy došla soudu rozhodujícímu v občanském soudním řízení, musel se zdejší soud zabývat otázkou, zda v případě žalobců byla dodržena lhůta pro podání žaloby stanovená v § 72 odst. 1 s. ř. s. Zastavení řízení o návrhu žalobců na vyslovení nicotnosti Okresním soudem v Příbrami totiž automaticky neznamenalo, že byla dodržena lhůta pro podání žaloby stanovená § 72 odst. 1 s. ř. s., neboť tuto otázku není soud v občanském soudním řízení příslušný posuzovat. Splnění lhůty stanovené v § 72 odst. 1 s. ř. s. (resp. v případě namítané nicotnosti obdobně konstruované lhůty podle § 247 odst. 1 o. s. ř.) je příslušný posuzovat až soud ve správním soudnictví v rámci řízení o eventuální žalobě podané ve lhůtě podle § 72 odst. 3 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005–65). Naopak situace, kdy je žaloba sice podána věcně a místně příslušnému soudu rozhodujícímu ve správním soudnictví ve lhůtě podle § 72 odst. 3 s. ř. s., avšak první žaloba došla soudu rozhodujícímu v občanském soudním řízení po uplynutí lhůty k podání žaloby podle § 72 odst. 1 s. ř. s., představuje důvod pro odmítnutí druhé žaloby pro její opožděnost podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 2. 2006, č. j. 3 As 49/2005–67).

Poté, co soud došel k závěru, že žaloba byla podána včas z hlediska lhůty stanovené v § 72 odst. 3 s. ř. s., přistoupil tedy k posouzení její včasnosti z hlediska lhůty uvedené v § 72 odst. 1 s. ř. s.

Jak plyne z listin založených v soudním spise a není účastníky rozporováno, občanské soudní řízení bylo u Okresního soudu v Příbrami (sp. zn. 14 C 53/2008) zahájeno na základě žaloby osob zúčastněných na řízení. Žalobci se následně vzájemnou žalobou podanou dne 30. 5. 2008 domáhali (po upřesnění žalobního návrhu), aby soud vyslovil, že osoby zúčastněné na řízení nejsou spoluvlastníky uvedené nemovitosti a aby tímto rozhodnutím soudu bylo nahrazeno napadené rozhodnutí. Tento návrh měl povahu žaloby podle části páté o. s. ř. Návrhem ze dne 19. 4. 2010 (Okresnímu soudu v Příbrami byl doručen dne 20. 4. 2010) žalobci rovněž navrhli, aby soud vyslovil nicotnost napadeného rozhodnutí. Výše citovaným usnesením Okresního soudu v Příbrami ze dne 5. 11. 2010, č. j. 14 C 53/2008–783, bylo jednak řízení o návrhu žalobců na vyslovení nicotnosti napadeného rozhodnutí zastaveno a návrh žalobců, aby soud vyslovil, že osoby zúčastněné na řízení nejsou spoluvlastníky uvedené nemovitosti a aby tímto navrhovaným rozhodnutím soudu bylo nahrazeno napadené rozhodnutí, byl vyloučen k samostatnému projednání (u Okresního soudu v Příbrami řízení vedené pod sp. zn. 10 C 230/2010).

Důležitým datem pro posouzení včasnosti původní žaloby je tedy den 30. 5. 2008, kdy se žalobci vzájemnou žalobou domáhali, aby soud vyslovil, že osoby zúčastněné na řízení nejsou spoluvlastníky uvedené nemovitosti a aby tímto rozhodnutím soudu bylo nahrazeno napadené rozhodnutí. Napadené rozhodnutí bylo vydáno 24. 10. 2006 a právní moci nabylo dne 3. 11. 2006. Ustanovení § 72 odst. 1 s. ř. s. váže počátek běhu dvouměsíční lhůty s oznámením písemného vyhotovení rozhodnutí doručením. V posuzovaném případě však žalobci nebyli účastníky předcházejícího správního řízení. Zákon č. 229/1991 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2012, řadil v § 9 odst. 8 mezi účastníky řízení oprávněnou osobu, která uplatnila nárok na vydání nemovitosti u pozemkového úřadu, povinnou osobu a Pozemkový fond ČR. O tom, že žalobci nemají postavení účastníků řízení, rozhodlo Ministerstvo zemědělství – Pozemkový úřad Příbram svým rozhodnutím ze dne 31. 3. 2006, č. j. 2695/92, 6179/92, 378/06, R VI 3/06, které bylo následně potvrzeno rozhodnutím Ministerstva zemědělství – Ústředního pozemkového úřadu ze dne 23. 6. 2006, č. j. 21983/06-17170.

Krajský soud byl proto nucen odpovědět předně na otázku, s jakým momentem spojit počátek běhu lhůty pro podání žaloby podle § 72 odst. 1 s. ř. s., jestliže žalobce nebyl účastníkem řízení, ačkoliv tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení rozhodnutím správního orgánu. Na úvod zdejší soud připomíná, že podle Nejvyššího správního soudu citované ustanovení „*výslovně počátek běhu lhůty k podání žaloby spojuje s doručením rozhodnutí tomu účastníkovi, který rozhodnutí žalobou napadá, nikoliv s datem, kdy rozhodnutí odvolacího orgánu bylo doručeno všem účastníkům řízení a nabylo právní moci.*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2005, č. j. 1 As 34/2004–84).

Problematikou určení počátku běhu lhůty pro podání žaloby se ve vztahu k tzv. opomenutým účastníkům zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 17. 2. 2009, č. j. 2 As 25/2007–118. V právní větě tohoto rozsudku rozšířený senát uvedl: „*Je-li účastník řízení, jehož práva, právem chráněné zájmy či povinnosti byly rozhodnutím dotčeny [...], opomenut při oznámení rozhodnutí, nastane fikce oznámení rozhodnutí k okamžiku, k němuž je bezpečně a bez rozumných pochyb zjištěno, že opomenutý účastník seznal úplný obsah rozhodnutí co do jeho identifikačních znaků i věcného obsahu, zásadně tedy rovnocenně tomu, jako by mu bylo rozhodnutí řádně oznámeno.*“ (č. 1838/2009 Sb. NSS). Podle rozšířeného senátu „*[n]ebude tedy místě favorizovat účastníka, který – ač prokazatelně a v dostatečném rozsahu věděl, že se mu stala újma na právech vydáním rozhodnutí v řízení, v němž byl opomenut – proti tomu včas nezasáhl*“ (bod 49 odůvodnění rozsudku).

Na tomto místě krajský soud poznamenává, že v posuzovaném případě nelze na žalobce hledět jako na opomenuté účastníky, neboť zákon č. 229/1991 Sb. v § 9 odst. 8 obsahuje speciální úpravu účastníků řízení. Žalobci přitom nebyli oprávněnými osobami, které uplatnily nárok na vydání nemovitosti, neboť těmi byly v posuzovaném případě osoby zúčastněné na řízení, nebyli ani osobami povinnými (srov. rozhodnutí Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Příbram ze dne 31. 3. 2006, č. j. 2695/92, 6179/92, 378/06, R VI 3/06). Na druhou stranu však nemůže krajský soud v této fázi řízení vyloučit, že žalobci mohou být na svých právech napadeným rozhodnutím zkráceni.

Použije-li tedy zdejší soud pro určení počátku běhu lhůty pro podání žaloby podle § 72 odst. 1 s. ř. s. výše uvedené závěry rozšířeného senátu, že v případě opomenutých účastníků je určující okamžik, k němuž je bezpečně a bez rozumných pochyb zjištěno, že opomenutý účastník seznal úplný obsah rozhodnutí co do jeho identifikačních znaků i věcného obsahu, tím spíše bude tento závěr platit v případě osob, které ani účastníky řízení nebyly a správní orgán neměl povinnost jim písemné vyhotovení rozhodnutí oznamovat.

Jestliže tedy napadené rozhodnutí nebylo žalobcům oznamováno, zabýval se dále krajský soud otázkou, kdy žalobci seznali úplný obsah napadeného rozhodnutí co do jeho identifikačních znaků i věcného obsahu.

Ačkoliv § 71 odst. 1 písm. a) s. ř. s. stanoví jako povinnou náležitost žaloby proti rozhodnutí správního orgánu označení dne doručení nebo jiného oznámení rozhodnutí správního orgánu, žalobci časový údaj, kdy se seznámili s napadeným rozhodnutím, v žalobě neuvádějí. Jak nicméně plyne z usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 28. 2. 2012, č. j. 28 Co 151/2011–544, a účastníky to nebylo rozporováno, o napadeném rozhodnutí byli žalobci vyrozuměni na základě přípisu Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj ze dne 13. 11. 2007, č. j. 2011-974/2007-1. Nejpozději v listopadu roku 2007 tak žalobci seznali úplný obsah napadeného rozhodnutí co do jeho identifikačních znaků i věcného obsahu. Žaloba však byla u Okresního soudu v Příbrami podána až dne 30. 5. 2008, tedy více než šest měsíců od okamžiku, kdy v případě žalobců začala běžet lhůta pro podání žaloby. Z hlediska dodržení dvouměsíční lhůty stanovené v § 72 odst. 1 s. ř. s. je proto třeba žalobu posoudit jako opožděnou.

Na uvedeném závěru nemůže ničeho změnit ani skutečnost, že v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 2012, sp. zn. 28 Cdo 3402/2012, kterým bylo rozhodnuto o dovolání žalobců v řízení vedeném u Okresního soudu v Příbrami pod sp. zn. 10 C 230/2010, dospěl tento soud k závěru, že žaloba žalobců v řízení podle části páté o. s. ř. ve věci, o níž bylo rozhodnuto napadeným rozhodnutím, byla podána včas. Nejvyšší soud se neztotožnil se závěry odvolacího soudu obsaženými v usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 28. 2. 2012, č. j. 28 Co 151/2011–544, podle kterého počátek běhu dvouměsíční lhůty pro ty osoby, které nebyly účastníky řízení, avšak byly vydaným rozhodnutím správního orgánu dotčeny na svých právech, je třeba počítat od okamžiku, kdy se prokazatelně o vydání správního rozhodnutí dozvěděly. Nejvyšší soud k tomu uvedl: „*Protože ustanovení § 247 odst. 1 občanského soudního řádu, upravující uvedenou procesní lhůtu, neobsahuje takový zákonný předpoklad, nýbrž stanoví procesní lhůtu jen v souvislosti s doručením rozhodnutí správního orgánu, dovolací soud musel dospět k závěru, že odvolací soud nesprávně aplikoval na posouzení odvolání žalobců proti usnesení soudu prvního stupně o odmítnutí žaloby ustanovení § 247 odst. 1 a ustanovení § 250g odst. 1 občanského soudního řádu o zmeškání lhůty k podání žaloby, a to jako ustanovení na daný případ nedopadající.*“

Při posuzování včasnosti žaloby podané žalobci podle § 65 s. ř. s. však zdejší soud nemůže být závěrem Nejvyššího soudu vázán, a to nejen z důvodu instanční nepodřízenosti a odlišné pravomoci Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu (srov. čl. 92 Ústavy ČR). Převzetím uvedeného názoru Nejvyššího soudu na běh lhůty pro podání žaloby by se totiž zdejší soud dostal do rozporu s výše citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu. Nad rámec uvedeného je nutno poznamenat, že v této konkrétní věci, na rozdíl od podrobného rozboru obsaženého ve výše citovaném rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, nejsou z rozsudku Nejvyššího soudu pro zdejší soud seznatelné důvody, pro které takto Nejvyšší soud rozhodl, ani úvahy, kterými se při posuzování uvedené otázky řídil. Přitom rovněž odborná literatura dospívá k závěru, že v případě opomenutých účastníků by měla být lhůta k podání žaloby podle části páté o. s. ř. počítána od okamžiku, kdy se o rozhodnutí správního orgánu opomenutý účastník dozvěděl (srov. Hamuláková, K. K možnosti podání žaloby dle části páté občanského soudního řádu opomenutým účastníkem a další otázky s tím související. *Správní právo*, 2011, č. 8, s. 470–476).

Při posuzování včasnosti vzal zdejší soud v potaz rovněž to, že rozhoduje pouze o návrhu na vyslovení nicotnosti napadeného rozhodnutí, neboť k projednání věci rozhodnuté napadeným rozhodnutím je příslušný soud v občanském soudním řízení podle části páté o. s. ř. Jak vyplývá z již výše citovaného usnesení zvláštního senátu ze dne 5. 3. 2010, č. j. Konf 53/2011–25, „*[d]omáhá-li se žalobce žalobou v řízení podle části páté občanského soudního řádu vyslovení nicotnosti správního rozhodnutí, soud v občanském soudním řízení o této žalobě nebo její části zastaví podle § 104b odst. 1 o. s. ř. a v souladu s § 72 odst. 3 s. ř. s. žalobce poučí, že může do jednoho měsíce od právní moci rozhodnutí o zastavení řízení podat žalobu na vyslovení nicotnosti ve správním soudnictví. V tomto případě totiž žalobce požaduje po soudu v občanském soudním řízení vydání rozhodnutí, k němuž tento soud vůbec nemá pravomoc, avšak touto pravomocí disponují soudy ve správním soudnictví.*“ Žalobci se vyslovení nicotnosti nejprve domáhali v řízení podle části páté o. s. ř. Z hlediska posuzování včasnosti žaloby podle § 72 odst. 1 s. ř. s. je přitom třeba návrh na vyslovení nicotnosti hodnotit izolovaně od původní žaloby podle části páté. Ačkoliv byla žaloba podle části páté podána dne 30. 5. 2008, návrh na vyslovení nicotnosti, jak plyne z usnesení Okresního soudu v Příbrami ze dne 5. 11. 2010, č. j. 14 C 53/2008–783, byl uplatněn až dne 20. 4. 2010. Jestliže by tak bylo nezbytné vzhledem k výše uvedenému způsobu určení počátku běhu lhůty pro podání žaloby dojít k závěru o opožděnosti žaloby, když původní žaloba podle části páté byla podána dne 30. 5. 2008, tím spíše bude třeba žalobu hodnotit jako opožděnou, jestliže návrh na vyslovení nicotnosti byl v občanském soudním řízení podán až dne 20. 4. 2010.

K závěru o opožděnosti žaloby vedla krajský soud rovněž úvaha o povaze návrhu na vyslovení nicotnosti uplatněném v řízení podle části páté o. s. ř. Je-li totiž návrh na vyslovení nicotnosti podán soudu rozhodujícímu v řízení podle části páté o. s. ř. až v průběhu tohoto řízení, jedná se svou povahou o zvláštní případ změny žaloby podle § 95 o. s. ř., neboť tímto návrhem žalobce požaduje další způsob rozhodnutí. S ohledem na to, že k vyslovení nicotnosti rozhodnutí správního orgánu nemá soud v řízení podle části páté o. s. ř. pravomoc, jedná se o neodstranitelný nedostatek podmínky řízení. V případě neodstranitelného nedostatku podmínky řízení přitom nemůže soud v občanském soudním řízení změnu žaloby připustit a v takových případech pak žalobci nezbude než podat novou žalobu. Podání žaloby u soudu v občanském soudním řízení by tak bylo spojeno až s podáním nové žaloby (nového návrhu) poté, co soud změnu žaloby nepřipustil. Takový postup se však v posuzované věci neuplatnil a dle názoru zdejšího soudu ani uplatnit nemohl, neboť domáhá-li se žalobce žalobou v řízení podle části páté občanského soudního řádu vyslovení nicotnosti správního rozhodnutí, soud v občanském soudním řízení o této žalobě nebo její části zastaví podle § 104b odst. 1 o. s. ř. Tento způsob rozhodnutí vyjádřený zvláštním senátem, ale v posuzované věci rovněž Okresním soudem v Příbrami, je nezbytný mimo jiné z důvodu práva žalobce na poučení o tom, že může do jednoho měsíce od právní moci rozhodnutí o zastavení řízení podat žalobu ve správním soudnictví, ale rovněž z důvodu možnosti využití opravných prostředků proti rozhodnutí o zastavení řízení. Na druhou stranu však nemůže zdejší soud při posuzování včasnosti žaloby od materiální povahy návrhu na vyslovení nicotnosti učiněného v průběhu řízení podle části páté o. s. ř. zcela odhlédnout. Z hlediska dodržení lhůty pro podání žaloby stanovené § 72 odst. 1 s. ř. s. je proto dle zdejšího soudu v posuzovaném případě podstatný okamžik podání návrhu na vyslovení nicotnosti ze dne 20. 4. 2010, nikoliv okamžik podání žaloby podle části páté o. s. ř. dne 30. 5. 2008. Ten by byl rozhodný pouze v případě, že by návrh na vyslovení nicotnosti byl obsažen již v žalobě ze dne 30. 5. 2008.

Soud se zabýval rovněž námitkou žalobců, podle kterých lze soudu navrhnout vyslovení nicotnosti kdykoliv a lhůta podle § 72 odst. 1 s. ř. s. se pro případy, kdy je jediným důvodem žaloby tvrzená nicotnost rozhodnutí správního orgánu, neuplatní a není tedy možné takovou žalobu pro opožděnost odmítnout. Žalobci zde vyšli z názoru, podle kterého je možné napadat nicotnost správního rozhodnutí žalobou proti rozhodnutí správního orgánu co do lhůty neomezeně. Takový závěr žalobců je ovšem v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu. Jeho rozšířený senát se touto problematikou zabýval v usnesení ze dne 12. 3. 2013, č. j. 7 As 100/2010–65 (č. 2837/2013 Sb. NSS), podle kterého žalobu proti rozhodnutí správního orgánu, jejímž jediným důvodem je tvrzená nicotnost nelze podat kdykoliv, ale počátek lhůty pro její podání je určen dnem oznámení rozhodnutí vydaného v odvolacím řízení žalobci. Rozšířený senát v citovaném rozhodnutí došel k závěru, že aby žalobce splnil podmínku vyčerpání řádných opravných prostředků před podáním žaloby ve správním soudnictví [§ 5 a § 68 písm. a) s. ř. s.], musí i v případě rozhodnutí, o kterém tvrdí, že je nicotné, napadnout nejprve toto rozhodnutí odvoláním či jiným řádným opravným prostředkem ve správním řízení. S ohledem na to, že napadené rozhodnutí bylo vydáno podle zákona č. 229/1991 Sb., který v § 9 odst. 6 umožňuje podat pouze „opravný prostředek“ k soudu a možnost podání řádných opravných prostředků ve správním řízení je tak vyloučena, na případ žalobců se povinnost vyčerpat řádné opravné prostředky nevztahuje, neboť žádné takové opravné prostředky zákon nepřipouští [srov. § 5 a § 68 písm. a) s. ř. s.]. Bude-li tedy zdejší soud závěry rozšířeného senátu aplikovat na posuzovaný případ, je třeba názor žalobců, že žalobu proti rozhodnutí správního orgánu, kterým se žalobce domáhá pouze vyslovení nicotnosti, je možné podat kdykoliv, odmítnout. V případě rozhodnutí, u něhož je namítána nicotnost, ale zákon nepřipouští řádné opravné prostředky, představuje okamžik rozhodný pro určení počátku běhu lhůty pro podání žaloby okamžik oznámení tohoto rozhodnutí, resp. v případě žalobců okamžik, kdy se s napadeným rozhodnutím seznámili.

Krajský soud proto uzavírá, že ačkoliv žalobci dodrželi lhůtu pro podání žaloby ve správním soudnictví podle § 72 odst. 3 s. ř. s. poté, co řízení o jejich návrhu na vyslovení nicotnosti soud rozhodující v občanském soudním řízení zastavil, první žaloba u soudu rozhodujícího v občanském soudním řízení byla podána až po lhůtě stanovené v § 72 odst. 1 s. ř. s. Z tohoto důvodu je proto žalobu třeba posoudit jako podanou opožděně.

Vzhledem k výše uvedenému tak krajskému soudu nezbylo, než žalobu odmítnout pro opožděnost podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (výrok I.).

Druhým výrokem tohoto usnesení bylo rozhodnuto o nákladech řízení účastníků, a to v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s., podle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut. Třetím a čtvrtým výrokem soud rozhodl o vrácení soudního poplatku žalobcům, neboť podle § 10 odst. 3 věty třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek, byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut. Pátým výrokem krajský soud rozhodl, že osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladu řízení, a to v souladu s § 60 odst. 5 s. ř. s., neboť soud osobám zúčastněným na řízení neuložil žádnou povinnost, s jejímž plněním by jim mohly náklady vzniknout, a zároveň neshledal existenci důvodů zvláštního zřetele hodných, zvláště pak jestliže právo na náhradu nákladů řízení nemají ani účastníci.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 6. listopadu 2014

JUDr. Milan Podhrázký, v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Vlasáková